GAZETA KRAKOWSKA

Nro 9.

Z KRAKOWA DNIA 29. STYCZNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Peterzburga d. 19 Grudnia. d. k.
(Z Kuryera Litewskiego.)

Z okoliczności śmierci N. Królowey Sycyliyskiey, dwor tuteyszy, ze zwyczaynemi w podobnych zdarzeniach obrzędami, włożył żałobę na cztery tygodnie, licząc od dnia 14go t. m.

JW. Minister spraw wewnętrznych otrzymał temi dniami od znaiomego Doktora, Pana Hamela, Assessora Kollegiialnego, z Londynu, suknie, iakie noszą dziewczęta w tameczným domu wychowania Pani Janson, która iuż od lat 21 iest dozorczyną tego domu, a przez swą gorliwość wielkie w nim położyła zasługi, przesłała te suknie Panu Hamelowi, z obowiązkiem przesłania ich do Peterzburga, dla złożenia Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości, Maryi matce). W liście, który Pani Janson pisała do Pana Hamela, suknie te odsyłaiąc, między innemi te umieściła wyrazy: "Nie tyle korona i purpura, zdobiące tę Panią, wzbudzaią we mnie poszanowania, ile cnoty iey duszy i przymioty dobroczynne. Zadza iey, osłodzić stan nayniższego z poddanych swoich wzbudza we mnie szczególnieysze uszanowanie, podziwienie, i szczerze mogę powiedzieć, prawdziwą miłość. "Dom wychowania w Londynie, podług listu Pana Hamela, założony iest w roku 1742. Przyymuią do niego dzieci roku nawet niemaiące, i oddaią mamkom na wieś; w szostym zaś roku odbieraią ie do domu wychowania, gdzie uczą czytać, pisać, liczby, podług nowey metody Doktora Bela. Dziewczęta uczą się ieszcze rożnego szycia, i robią suknie, nietylko dla siebie, ale i na przedaż. Chłopcy doszedłszy lat 13, a dziewczęta 16, wychodzą z tego domu. Chłopcow oddaią do nauki rzemiosł, dla dziewcząt zaś przystoyna upatruie się służba. Jeżeli po kilku leciech złożą świadectwa pięknego sprawowania się, daie się im wtedy 5 gwineow nagrody, i wolno iuż obierać stan życia. JW. Minister spraw wewnętrznych wspomniane suknie złożył Cesarzowey Jmci Maryi. N. Pani z osobliwszą opatrywała ie uwagą, i raczyła oświadczyć ukontentowanie swoie.

Obywatel gubernii Orenburgskiey, powiatu Bugurusłońskiego, Radca nadworny

P. Touzonow, ofiarował 4000 rubli na rzecz zniszczonych przez nayście nieprzyiacielskie, i dla woiownikow, którzy bronili oyczyzny: Pieniądze te JO. Xże Wołkoński, Gubernator woienny Orenburgski, przesłał do JW. naczelnie dowodzącego w Peterzburgu, który z nich 2000 rubli przesłał do JW. Sprawuiącego Ministeryum woyskowe, a 2000 do JW. Dowodcy naczelnie w Moskwie, dla użycia stosownie do ich przeznaczenia.

Rząd głowny kompanii Rossyysko-Amerykańskiey otrzymał niedawno doniesienie, iż okręt tey kompanii Berring, d 11 Sierpnia t. r. szczęśliwie wyszedł pod żagle z portu Ochockiego napowrot do osad. Okręt ten zostaie iak dawniey, pod sprawą szypra Stanow Północno-Amerykańskich Benita i iego osady. Ładunek okrętu składa się z produktow Rossyyskich, których potrzebuią osady kompanii. Naczelnikowi okrętu, Panu Benitowi polecono, aby zaszedł do piątey wyspy Kanaryyskiey dla zabrania ludzi i towarow, które uratowano z rozbicia się w roku przeszłym okrętu teyże kompanii Alexander. Polecono mu, aby to wszystko dostawił, ieźli będzie można, na dzień 15ty Września do Ochocka, a potem w przedsięwziętą puścił się drogę. Jeżeliby zaś poleceń tych nie mogł wykonać, wtedy ma iśdź prosto do wysp Sandwich, dla opatrzenia się w rożne zapasy, i z niemi powrocić do głowney osady kompanii, na wyspie Baronow (Sitka). Drugi okręt, takoż do kompanii należący, Finlandya, który 6go Sierpnia z wyspy Atchi do Ochocka zawinął, nie mogł wyyśdź napowrot dla niedostatku osady, i został na zimę w tymże porcie.

Z Wilna d. 30 Grudnia d. k.

D. 28 t. m. przyszedł tu z Peterzburga ekwipaż zimowy, na spotkanie powracaiącey z zagranicy W. Xżney Jmci Katarzyny Pawłowney.

Do Redakcyi Gazety Kuryera Litewskiego.

Za wolą Urzędnikow i Obywateli powiatu Prużańskiego kancelarya Marszałkowska tegoż powiatu przesyła, dla umieszczenia w gazecie Kuryera Litewskiego co następuie: — " Zgromadzenie szlacheckie tuteyszego powiatu, dla odprawienia elekcyi tu zebrane, d. 19 t. m. przez wdzięczność dla pamięci zmarłych Urzędnikow tegoż powiatu: Grabowskiego i Chrzanowskiego Marszałkow, Michała i Ignacego Boreyszow, Podkomorzych, Nereusza Wreta i Tadeusza Spinka Prezesow Sądu ziemskiego, Ignacego Andrzeykowicza Wicemarszałka, Wincentego Leja i Antoniego Włodka, Chorążych ziemskich, za zniesieniem się z Proboszczem kościoła parafiialnego Prużańskiego, W. JX. Dziekanem i Kanonikiem Putwińskim, odprawiło się uroczyste nabożeństwo żałobne, za dusze tychże współobywateli, słuchaiąc mszy świętey i na całem znayduiąc się nabożeństwie, a razem dzieliło żal pozostałych po nich potomkow, którzy w większey iuż części urzędy w powiecie i gubernii piastuią. — W Prużannie d. 21 Grudnia 1811.

(Podp.) *Antoni Gorski*, Prużańskiey Kancelaryi Marszałek. Sekr.

Z Grodna d. 23 Grudnia d. k.

W dowod wdzięczności dla Leona Kamieńskiego Podkomorzego, sprawuiącego obowiązki Podprefekta i Marszałka na Seymikach powiatu Grodzieńskiego, po zakończonym obiorze wszystkich urzędow

takowa nastąpiła uchwała: "Zgromadzenie szlacheckie powiatu Grodzieńskiego, pamiętne na zasługi ś. p. Leona Kamieńskiego Podkomorzego powiatu Grodzieńskiego, iakie on z nieskażoną cnotą, bezstronnością i zupełnem dla dobra ogółu poświęceniem się, w czasie urzędowania swoiego dopełniał, a przez iakie na powszechną miłość, szacunek i wdzięczność obywateli zasłużył, chcąc te swoie uczucia i żal powszechny ze straty tego szanownego Męża, zbyt wczesną i niespodziewaną śmiercią z posrodka obywateli wyrwanego okazać, a razem za przykład do naśladowania potomności podać, postanawia na grobie ś. p. Leona Kamieńskiego Podkomorzego Grodzieńskiego, umieścić stosowny napis, któryby tym uczuciom obywateli odpowiadał; w czem prosić o approbatę wyższey władzy Marszałkowi poleca.,,

Z Wiednia d. 13 Stycznia.

(Z Gazety Berlińskiey.)

Gotuią tu sanną przeiazdkę dworską do Laxenburga z 30 sani, która zacznie się w południe; tam wysokie Osoby ziedzą obiad, potem przy pochodniach tu powrocą. Dzień tey przeiazdki nie iest ieszcze oznaczony. Podczas karnawału będzie w każdym tygodniu 5 balow u Dworu.

Dla większey powagi będzie w wszystkich szkołach w Cesarstwie Austryackiem wizerunek N. Cesarza Franciszka umieszczony.

Obecni tu Francuzi sporządzą w d. 21 Stycznia, iako w rocznicę śmierci Ludwika XVI, w kościele Augustyanow uroczyste exekwiie.

Z Londynu d. 6 Stycznia.

Ministeryum nasze zdaie się bardzo mało troszczyć o zatwierdzenie zawartego z Ameryką pokoiu. Do nadeyścia iednak o tem wiadomości panuie dotychczasowa czynność w naszych portach; niedawno spuszczono z warsztatu kilka okrętów. Ci politycy, którzy mniemaią znać postępowanie naszego ministeryum, twierdzą, iż do ukończenia Wiedeńskiego kongressu nie będzie ani lądowa, ani morska siła zmnieyszona.

Z Francyi powracaią ciągle Anglicy, ponieważ dla trwaiącey ieszcze zawsze nienawiści narodowey nie bardzo dobrze tam są widzianemi.

Rząd przeznaczył kilka pułkow do posiadłości naszych w wschodniey Indyi; zdaie się, iż ma zamiar zabezpieczyć nasze granice w tey części świata przeciw napaści łościennych ludow. Od dwoch lat prowadzą Portugalczykowie daleko większy handel do wschodniey Indyi, niżeli dawniey; używaią do tego 24 wielkich okrętow. Hr. Moira Wielkorządca wschodniey Indyi, kazał tam złożyć sąd woyskowy na officerow, którzy dopuścili się zdzierstw lub karność przestąpili; kilku z nich osądzono na śmierć i zaraz rozstrzelano.

W zbroiowni Chatam robią teraz ładunki dla dwoch liniiowych okrętow o 64 działach, które są w Kanadzie zbudowane.

Traktat pokoiu z Ameryką, którego pisma nasze głowne artykuły ogłosiły, nie będzie urzędownie ogłoszony aż po wymianie zatwierdzeń.

Angielski Admirał Campbell, który często znayduie się na wyspie Elbie i bar-

dzo iest od Bonapartego szacowany, posełа często rapporta do Anglii. Ostatni miał zadziwienie swoie oświadczyć, że Angliia zaraz po Paryzkim traktacie nie zawarła pokoiu z Ameryką, dla utrzymania swoiey przewagi nastałym lądzie.

Amerykański korsarski okręt Bloody Minded Pankee, który nam tyle szkod poczynił, zabrany niedawno został przez woienny nasz okręt i do Gibraltaru zaprowadzony.

D. 3 b. m. popłynął ieszcze z Portsmutu 52gi pułk do Ameryki, i wsiada ieszcze na okręt tamże przeznaczony pułk lekkiey dragonii.

Z rocznikow Dunstablu pokazuie się, iż od roku 1283 prowadzony był przez Angliią handel niewolnikami, w których znayduiemy następuiący wyraz: "W tem roku przedaliśmy niewolnika William Pike i iego familiią, i wzięliśmy za niego iedną grzywnę.,,

Summa zebranych w Anglii składek dla zniszczonych przez woynę Niemcow wynosi dotad 112,000 f. szt. oprocz 100,000 uchwalonych na tenże cel przez parlament. Całkowita zatem summa wynosi 212,000 f. szt. która już iest podzielona, i wyznaczony do iey podziału wydział zakończył swoie prace z końcem roku zeszłego.

Z listow z Kadyxu dowiaduiemy się, że towarzystwo z znakomitszych kupcow Kadyxkich, które nazywało się radą konstytucyyną, skazane zostało na lat 4 na wygnanie, a prezes iego na lat 12 i zapłacenie oprocz tego 6000 talarow kary. Przestępstwem tego towarzystwa było, iż w czasie niebytności Króla i podczas bombardowania przez Francuzow Kadyxu wspierało ustanowioną przez stany konstytucyą. Wygnanie iednak osob, składaiących to towarzystwo, rozciąga się tylko o trzy mile od Kadyxu i na iego wały.

Oto iest odezwa, którą Chrystof po odrzuceniu propozycyy Kommissarza Francuzkiego P. Lavaisse w St. Domingo wydał:

W mieście Henry d. 22 Paźd. 1814.

"Haytanie! Wasze uczucia, wasze szlachetne postanowienia są nas godnemi, i wasz Król zawsze was będzie godnym. Gniew nasz doszedł do naywyższego stopnia. Królestwo Haiti zamienia się od tey chwili na wielki oboz. Bądźmy gotowemi do walczenia przeciw sile, która grozi nam kaydanami, niewolą i śmiercią. Haytanie! cały świat ma na nas zwrocone oczy. Nasze postępowanie mięsza naszych potwarcow, a usprawiedliwia mniemanie przyiacioł ludzkości. Połączmy się razem, iedno tylko mieymy życzenie, to iest wykorzenienie naszych nieprzyiacioł. Od iednomyślnego działania naszego, zwiazku i naszych natężeń, zależy zwycieztwo naszey sprawy. Zostawmy potomności wielki przykład męztwa; walczmy chwalebnie; niechay raczey wymazanemi będziemy z rzędu narodow, niżeli mielibyśmy się wyrzec naszey wolności i niepodległości. Umiemy żyć i umierać iak na Króla przystoi. Zawsze nas widzieć będziecie na waszem czele, dzielących z wami niebezpieczeństwa i trudy. Jeżelibyśmy żyć przestali, nim wasze prawa zabezpieczone zostaną, przypomniycie sobie nasze czyny; a gdyby udało się nieprzyiacielowi zagrozić waszey wolności i niepodległości, wygrzebcie moie kości, a te poprowadzą was

do zwycięztwa i pokonacie nieubłaganych naszych nieprzyiacioł. „

Z Paryża d. 10 Styeznia.

Gdy położenie naszego skarbu wymaga iak naywiększey oszczędności w wywydatkach publicznych, postanowiono zatem przynaymniey pod czas zimy zaprzestać robot około rożnych grobli, Luwru i innych publicznych gmachow.

Ponieważ Paryż daie ton wszystkiem prowincyom państwa, przeto Minister woienny Marszałek Xże Dalmacyi z prowadził do Paryża i iego okolic większą część korpusu, którym dawniey dowodził, mogąc zupełnie na iego przychylności polegać. Inne woyska odeszły za to z Paryża.

Między Francyą i Portą przywrocone zostały przyiacielskie stosunki iak były przed rewolucyą. Między obiema rządami zawarty ma bydź traktat handlowy, który korzystnym będzie dla południowych prowincyy Francuzkich.

Ziednoczone Stany Amerykańskie mianowały P. Gallatin (rodowitego Genewczyka) sprawuiącym interessa w Szway caryi.

Pisma tuteysze zapewniaią, iż Admirał Cohranne oddał d. 9 Listopada Francuzom Martynikę i Gwadelupę.

W Bazylei i około tego miasta pokazuią się na nowo ślady niebezpieczney nerwowey gorączki.

Akademiia muzyki (Conservatoire de musique) doświadczyła niektórych odmian. Kierowanie tym instytutem, którym dotąd Sarette zarządzał, powierzone zostało Cherubiniemu i Mehul; liczba uczniow iest zmnieyszona; inne mieć będzie mieysce, tylko szkoła deklamacyi pozostanie w dawnym gmachu.

W Maladze panuie naywiększa trwoga, gdyż d. 16 Grudnia w nocy porwano z łożek kilka osob do więzienia, potem do Grenady odesłano, pomiędzy którėmi znayduie się 4 kupcow, 1 kramarz, 1 faktor, 2 celnikow, 1 lekarz i 1 mularz. Przestępstwem ich, iak się domyślaią, iest mniemanie o wolności.

Płynący prosto z St. Domingo kupiecki okręt przybył w Grudniu r. z. do Bordeaux. Kapitan iego opowiedział co następuie: Petion i Chrystof zdaią się mieć rowną liczbę woyska, każdy po 20,000 dobrze uzbroionego i przez 10cio letnią z sobą woynę do boiu wprawnego. Chrystof iest surowszy i dzikszy od Petiona i często własną ręką sprawiedliwość wydziela. Kiedy przechodzi się po ulicach swey stolicy w czerwonym jeneralskim mundurze i z takimże piorem, wszystkie drzwi i sklepy są pozamykane i nikt się na ulicy nie pokazuie. Petion iest we Francyi wychowany i dla tego obyczaynieyszy. Rzeka Artibonite przedziela oba kraie, których stolicami są Kap i Port-au-Prince. Oprocz regularnego woyska rachować można 250,000 czarnyeh robotnikow, którzy wiele maią uszanowania dla białych ludzi. Niewola zamieniła się tam na poddaństwo. Z wszystkich płodow bierze właściciel czwartą część i tyleż rząd; trzecia czwarta służy na utrzymanie robotnikow, a czwarta iest ich zasługą. Plantacye cukru prawie ustały, a przywrocenie ich kosztowałoby wiele pracy i pieniędzy. Kawa tylko iest głownem płodem.

Królewska famillia obchodziła święto Trzech Królow w pałacu Tuillerics daw-

nym zwyczaiem dworu. Xżna Orleanu, jako naymłodsza z familii, ciągnęła losy o placek Królewski. Kawałek z bobem dostał się Xżnie Angouleme, która obrała Xcia Kondeusza Królem uczty.

W święto Trzech Królow zgromadził się sąd cywilny i miało się zaczenać posiedzenie, gdy ieden z patronow, P. Larrieux, wezwał do siebie swoich kollegow, i rzekł do nich: —" Jakto, Mci Panowie, chcecie dziś wprowadzać sprawy, dziś w Swięto Królow? Ja się na to nie zgadzam. Niech żyie Król! Te tylko słowa, a żadne inne nie powinny się dziś dać słyszeć. Chodzcie zemną na wino; wypiiemy wszyscy za zdrowie naylepszego Króla.,, Natychmiast wszyscy poporzucali płaszcze, kołnierze, papiery, i t. d. poszli za swoim mowcą.

Hiszpański Ambassador, Hr. Peralada, przybędzie tu pewnie na końcu b. m.

Odwołuią pogłoskę, iakoby Król, miał do Werssalu i Trianon wyiechać.

Przez złożenie Bonapartego wakuie w instytucie urząd czynnego członka. Przestaie on iak bracia iego na tytule zagranicznego członka.

W połogu umarła tu Hrabina Daru w 33 roku życia, zostawiwszy 8 małych dzieci i pamięć nienagannego życia.

Z Neapolu donoszą, iż Xżna Wallii powrociła do tego miasta z przedsięwziętey podroży do Herkulanom i Pompei, i zamyśla tam daley bawić. Nie słychać nawet, ażeby miała do Sycylii poiechać.

Pani Stael chce Paryż opuścić, nie kontenta bowiem iest z teraźnieyszego ministeryum. Oświadczyła ona się pisać woyskową historyą za panowania Bonapartego, wczem miał ią wspierać P. Schlegel, lecz Marszałek Xże Dalmacyi, minister woienny, nie odpowiedział iey życzeniu, żądaiąc, aby wprzod podała opis dwoch kampaniy. Ona i Jenerał Sarazin żalą się głośno, że nie oddaią im sprawiedliwości, iż oboie przyłożyli się do obalenia tronu Bonapartego: on swoiemi planami, a ona swoiemi pismami.

D. 30 z. m. to iest w wiliią odroczenia imieniem Króla przez Ministrow posiedzenia Izby Deputowanych do d. 1 Maia r. 1815 taką miał do niey mowę P. Lainé Prezes:

"MPanowie! Nim Ministrowie przybędą zwiastować nam odroczenie posiedzenia naszego, pozwolcie, aby ten, który wam w obradach przodkował, wystawił wam niektóre ich skutki. Zeście, ufaiąc bezstronności Króla, uczynili nieiakie umiarkowanie w wolności druku, to dla tego, abyście tem pewniey nieocenionych iey dobrodziejstw używali, skoro się wygotuią prawa, maiące ustalić rząd, obyczaie i spokoyność familiy. Przykładem Króla pragnęliście, aby publiczne podatki i opłaty mniey były uciążliwemi; lecz potrzeba było z iedney strony zaradzić potrzebom, ogromnemu długowi publicznemu, z drugiey zaś, podnieść kredyt publiczny, nadaiący sposoby umorzenia go, i ułatwiaiący nowe zasiłki nasze. Słuszne zaufanie skłoniło was tego roku do kilku uchwał; ale wszyscy Francuzi spodziewaią się rownie iak wy, iż gdy na przyszłem posiedzeniu będziecie sobie mieli złożone szczegółowe rachunki, poparte dowodami co do przychodow i wydatkow, zdołacie naowczas pomiarkować, czyli stosownie

do życzenia serc waszych będzie można ulżyć ludowi. Boleliście nad potrzebą przywrocenia opłat, przeciw którym część Francyi głos podniosła; ale gdy się składaiący te opłaty zastanowią, iż podatki niestałe są naypewnieyszym zasiłkiem nowoczesnych kraiow; że przy nich rolnictwo i wielkie rękodzielnie nasze mogą iść lepiey; gdy się zastanowią, że prawo w tey mierze iest tylko na czas pewny, i że połączycie myśli wasze z myślami waszych współziomkow ku wynalezieniu systematu zastosowanego do kraiu naszego, do położenia i obyczaiow naszych, tudzież do dobroczynnych chęci J. K. Mci, iedni przychylą się do potrzeby, a inni powezmą dobrą nadzieię. Jeżeliście nie mogli ieszcze wielkich klęsk powetować, tedy przynaymniey sprawiedliwość wasza zachowała sobie możność wspierania szlachetnego głosu, który w Izbie Parow dał się słyszeć. Żałuiecie także zapewne, żeście się nie mogli zaiąć losem tych ludzi, którzy wam pomagaią do ustalenia religiynych zasad społeczności. Żałuiecie dziś tego, kiedy prawdziwa filozofiia i religiia zdaią się chcieć połączyć w celu umocnienia moralności, i nadania publicznemu duchowi szlachetnego popędu. Wydaie się w obradach waszych duch narodowy, którego nam brak zarzucaią. Wydał się on w prawach tyczących się przemysłu, i odpowiemy tym, którzyby nas o zbyteczne stronnictwo winili, iż błąd nawet iest chwalebny, skoro iest patryotycznym. Duch narodowy wydał się ieszcze z powodu praw tyczących się handlu. — Luboście powiększyli, iż tak powiem sferę reprezentacyi, przywołuiąc do was światło izb handlowych, nie mogliście ieszcze wszelako więcey uczynić, iak tylko zapocząć lepszy systemat w Królestwie, gdzie żeglugę uczyniono prawie niepożyteczną. — Nie można było nic wielkiego zdziałać; ale publiczna opiniia ceniąc owoc prac waszych dostrzegła, iż gdy stan Europy, handlu i osad będzie oznaczony, będziecie wezwani, abyście się przyłożyli do praw rzetelnie narodowych. — Duch narodowy, prawdziwie Francuzki wykazał się zwłaszcza między WPanami w prawach tyczących się Monarchy. Byliście prawdziwemi tłumaczami tych, których wyobrażacie, uchwalaiąc tęż listę cywilną, iaką Ludwik XVI uposażył koronę, i gdyście iednomyślnie uchwalili, że Francya odpowiada za długi iey Króla. — Mości Panowie: poiednaliście z rządem reprezentacyynym nawiększych przeciwnikow iego, odzyskuiąc walecznych woiownikow, których odpadnienie kilkunastu departamentow z łona waszego oddaliło. Uznaią oni, iż to piękne uczucie, będące duszą Monarchiy, honor przechodząc do wszystkich narodow, nabiera więcey energii, i podaie w ręce Króla Francuzkiego naymocnieyszą sprężynę. Honor oyczyzny, iż tu użyię wyrazow męża, którym się Francya szczyci, (Pana Chateaubriant) iednocząc wszystkich Francuzow, dokazywać będzie i nadal cudow, które Niebo za okazaniem się potomka Ludwika Świętego okazało. Udaymy się nakoniec MPanowie do domow naszych, i rozmyślaymy w nich nad prawem powtornego wyboru, którem się niektórzy z nas trudnią, a które ma zadosyć uczynić szlachetnemu przesadzaniu się wszystkich Francuzow w przyłożeniu się do powszechney szczęśliwości. Powracaymy do prowincyy naszych bez-

piecznie. Zostawiamy w stolicy Króla otoczonego miłością ludu iego i poświęceniem się woyska, Króla, którego miło nam iest uważać za pierwszego stroża publiczney wolności.,,

Z Bambaiu d. 22 Lipca.

W Chinach panuie ciągle okropna woyna domowa. Wiele wsi i miast stały się pastwą płomieni. Kilka razy godzono iuż na życie Cesarza, ale nadaremnie. Między innemi użyto sztuczney lulki, która miała go zabić. Gdy mu tę lulkę podano, zatrudniony właśnie był czytaniem listu. Trzymaiąc obok siebie lulkę, pękło narządzenie i przeleciało około iego ucha bez dotchnięcia go się. Rozgniewany Cesarz skoczył i zabił pazia, który mu ią podał. Jnną razą przyniosł mu rzezaniec filiżankę ulubionego iego trunku; szczęściem nie miał Cesarz właśnie ochoty picia, i podał filiżankę ze szczególnieyszego względu iednemu z nay bardziey lubionych paziow. Nieszczęśliwy wypił truciznę i umarł w wieczor. Natychmiast stracono 18 rzezańcow, ktorych rownie iak braci Cesarskich miano w podeyrzeniu.

Z Madrytu d. 27 Grudnia.

Dziś o godzinie 9 z rana wszedł Król w towarzystwie swoiego kapitana gwardyi niespodzianie do kancelaryi Ministeryum skarbowego. Wszyscy urzędnicy udali się zaraz na swoie mieysca. Wywiadywał się z naywiększą dokładnością o wszystko, zapewnił niektórych urzędnikow o swoim ukontentowaniu i kazał im w obecności swoiey odbywać daley swoie obowiązki.

J. K. Mość rozkazał wszystkim Mnichom, aby wrocili do swoich klasztorow, a ieżeli tego dobrowolnie nie uczynią, tedy będą przymuszonemi.

Nuncyusza Papiezkiego, Kardynała Gravina, zaszczycił Król wielką wstęgą orderu Karola, i w duchowieństwie wielkie podwyższenia poczynił.

P. Cevallos zapowiada, iż wkrotce rozpoczną się roboty około kanałow, których użytku poprzedzaiący ministrowie nieuznawali.

Z Królewca d. 12 Stycznia.

D. 28 Grudnia r. z żona wyrobnika Neumanna urodziła szczęśliwie w swey chatce trzech chłopcow. Zdarzenie to postawiło uczciwą tę, ale ubogą familią w smutnem położeniu, gdyż oprocz nowourodzonych ma iuż 4 żyiących dzieci, z ktorych naystarsze ma dopiero lat 11. Jak tylko okręgowa kommissya ubogich dowiedziała się od policyi o tem zdarzeniu, pospieszyła zaraz tey familii na pomoc, będąc od dobroczynney publiczności wspartą. Matka obawiaiąc się, aby iey nie odebrano dzieci, niechciała żadnego przyiąć wsparcia, poki iey w przod nie zapewniono, iż przy niey się pozostaną. Naylepiey okazał się dowod miłości ludzkości, gdy d. 1. Stycznia w kościele Haberbergskim odbywał się chrzest tych trzech chłopcow; cały kościoł zapełniony był roźnego stanu ludzmi; każdy chciał bydź świadkiem chrztu trzech tych niemowląt, i wszyscy wzruszonemi zostali, gdy usłyszeli, iż dano im imiona Fryderyk Wilhelm, Alexander i Franciszek. Dla rodzicow znaczną złożono składkę.

DODATEK
DO Nro 9.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 STYCZNIA 1815 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Monahium d. 9 Stycznia.

Z pewnością oczekuiemy tu odwiedzenia NN. Cesarza i Cesarzowey Rossyyskich. Dnia powrotu naszych królestwa z Wiednia nie wiemy ieszcze dokładnie, ale mowią, że Królowa powróci d. 20 b. m. Na przybycie wysokich Gości czynią tu wielkie przygotowania. W Królewskim teatrze dany będzie wielki bal. Pomiędzy innemi ozdobami będzie woda z groty wytryskiwać. Nadworny Marszałek Baron Gohr trudni się rozporządzeniami do przyięcia wysokich Gości.

Z Bruxelli d. 6 Stycznia.

Xże Następca Oranii powrocił tu wczoray z podroży do Hagi. — Narodowe nasze woysko powiększone zostanie 10 nowemi bataliionami piechoty, których zakłady już są utworzone. — 1500 osob prosiło o prawo obywatelstwa, lecz niewiele go otrzymało.

Z Szwaycaryi d. 6 Stycznia.

Zaprzysiężenie ligi Szwaycarskiey odłożone zostało aż do nadeyścia z Wiednia rozstrzygnienia z których stanow ta składać się będzie.

Biskup w Chur po trzechletniey niebytności powrocił do swey stolicy.

Kanton Walizei nadał sobie konstytucyą w 60 artykułach.

Genua i cały kray Genueński wcielony zostanie do Sardyńskiego królestwa pod nazwiskiem Xięstwa Genueńskiego. Herb Genueński przyłączony będzie do herbu królestwa i kompaniia gwardyi Królewskiey składać się będzie z Genueńczykow. W rzeczach skarbowych będzie reprezentacya z szlachty, właścicielow i uczonych. Król nie może powiększyć dotychczasowych podatkow. Miasto Genua będzie wolnym portem.

Podług ogłoszonego w Zurich spisu liga Szwaycarska liczy 1 mill. 490,524 mieszkańcow.

Z Stuttgardu d. 11 Stycznia.

J. K. Mość kazawszy dziś rano około 11 godziny zwołać do siebie do zamku wszystkich Ministrow i radcow stanu, otworzył im myśl swoią, iż chce w państwach swoich zaprowadzić reprezentacyą stanow. Zamiar ten został przez manifest Królewski do publiczney wiadomo-

ści podany, w którym wyrażono:

"Od chwili w którey nieodzowne polityczne stosunki zrobiły w roku 1806 odmianę w kraiu, postanowiliśmy iak tylko okoliczności dozwolą i stały stan rzeczy nastąpi, zaprowadzić stosowną do wewnętrznego i zewnętrznego położenia, do praw każdego i potrzeby kraiu konstytucyą i reprezentacyą stanow. Dopiero w roku przeszłym zaszła w publicznych sprawach odmiana mogła to życzenie przybliżyć. Zaraz na początku naradzeń względem spraw Niemieckich na kongressie Wiedeńskim, oświadczyliśmy zebranym tam Monarchom nieodmienne nasze postanowienie zaprowadzenia w królestwie naszem reprezentacyi stanow. Aże ukończenie tego kongressu nie mogło tak prędko nastąpić, zostaliśmy zatem skłonionemi nieodciągać dłużey tego naszemu ludowi przyrzeczonego dobrodzieystwa, i chcieliśmy oraz okazać, że nie zewnętrzna potrzeba, ale własne przekonanie kierowało nami w nadaniu kraiowi konstytucyi, i życzenie ugruntowania po 17 burzliwych latach na zawsze szczęścia naszego ludu. Tym końcem ułożyliśmy zasady takiey konstytucyi, w którey urządzone są stany, należność ich do prawodawstwa i podatkowania, prawo zanoszenia prożb i życzeń swoich przed tron, iako też powszechne i istotne prawa i obowiązki poddanych, i oddaliśmy ią pod rozwagę wyznaczoney na to kommissyi, która przeyrzawszy i rozważywszy poda nam ią do przyięcia. Podpiszemy ią na owczas i reprezentacyi stanow, które zamyślamy na d. 15 Marca r. b. do Stuttgardu zwołać, podamy do zaprzysiężenia i zachowania, &c.

(Pod.) *Fryderyk.*

Od brzegow Menu d. 10 Stycznia.

W Bawaryi oznaymionem zostało, iż nastąpi nowe powołanie popisowych do woyska. Mniemaią iednak, iż tyle tylko ludzi wybranych zostanie, ile potrzeba do uzupełnienia pułkow, które w ostatniey woynie znaczną ich liczbę utraciły.

Podług doniesień Porta Ottomańska zawrzeć miała z wielkiem iednem Mocarstwem traktat zaczepnego i odpornego przymierza.

W Frankforcie znayduie się ieszcze obrachunkowa kommissya, która trudni się dochodzeniem, co który kray Niemiecki w stosunku swoich dochodow do wspólney sprawy dostarczył. Ze wszystkich kraiow przychodzą zatem do tey kommissyi paki rachunkow.

Stoiąca w gubernii między Wezerą i Renem Kr. Pruska Zandarmerya przyłożyła się w przeszłym kwartale przez czynność swoią dzielnie do utrzymania powszechnego bezpieczeństwa; schwytała w przeciągu tego czasu 90 zbiegow, 470 włóczęgow, odkryła i złapała 54 złodzieiow i przytrzymała oprocz tego 112 podeyrzanych osob.

Komora Głowna Ceł w Krakowie powodowana Reskryptem Wysokiego Ministeryum Skarbu dd. 22 Wrzesnia 1814 ad Nrum 2029, i Rezolucyą JW. Dyrektora Skarbu dd. 29 Grudnia t. r. ad Nrum 13,125 w sprawie przeciwko Starozakonnemu Moyżesz Beyefeld et Compagnie, o defraudacyą Kolonialnych Towarow, które w dniu 29 Maia 1812 były do Komory przystawione, w ilości: — a) Bryzelii funtow 8 — b) Pieprzu fun. 41 — c) Kawy f. 100 — d) Cukru lodowatego f. 11 — e) Cynamonu f. 1 — f) Gwoździkow łutow 26 — g) Herbaty ordynaryyney łut. 12 — h) Szafranu łut. 3 — i) Kamfory łut. 4 — k) Skorek pomarańczowych funt. 20 — l) Cykoryi funt. 74 — ł) Arszeniku funt. 1 łut. 24 i Mercurium sublimatum vivum. — Wzywa zatem Właściciela istotnego rzeczonych Towarow, gdy ten dotąd wyśledzonym bydź niemogł, aby dla zdania tłumaczenia z siebie w dniach 14 w Urzędzie Komory zgłosił się.

W Krakowie d. 26 Stycznia 1815.

Kiślański. Strzelecki.

W dniu 15 Grudnia r. z. uzyskawszy pozwolenie od swego Professora Student w Szkołach Poznańskich, Dyonizy Drożeński, oddalenia się z klassy do stancyi, dla przyczyny udawanego bolu zębow, wyszedłszy o godzinie 9 ranney z klassy, zniknął. — Wiek iego iest lat 15 w 16, wzrostu podług lat dosyć dobrego, włosy blond, oczy niebieskie, twarzy białey pociągłey, troszeczkę ospowatey, nosa długiego podkroionego, nad dwiema u gory zębami, pospolicie kłami zwanemi, ma wyrośnięte po obu stronach inne dwa zęby, tak znacznie, że mu się aż wargi trochę podnoszą, i które kiedy co mowi lub się śmieie, dobrze widzieć można; ucho iedno ma zawinięte, tak iak gdyby od kolczyka było przerwane; pod samemi szczękami pod brodą ma rankę, iak gdyby nożem przecięta. — Ubior iego był następuiący: Na głowie kapelusz okrągły czarny, chustka na szyi iedwabna piusowego koloru, kwiatki były po niey niebieskie i żołte, spodem na napodwiykę miał białą chustkę; surdut z sukna ciemnozielonego koloru, przeszarzany nieco, z guzikami u niego białemi w szachowniczkę; frak spodem także przechodzony, ale nieco zieleńszego koloru z guzikami z tegoż sukna; westka ponsowa czyli czerwona merinusowa, ślaczkami obszywana, zielone były kwiatki z czarnem na ślaczku; spodnie sukienne, siwo nakrapiane długie, bóty kroiem węgierskim. Wziął z sobą tylko 2 koszule, ale obydwie są cechowane iego ręką z cechą D. Drożeński, a to czarnym tuszem, który niepuszcza. — Rodzice zbiegłego Syna chcąc go zwrocić na drogę moralności i cnoty, i niechcąc, aby zaczęta kilkoletnia edukacya iego, która iuż wiele kosztuie, nadaremną była, i daley kontynuowaną bydź mogła, upraszaią szanowną Publiczność nayczulszem sercem, niemniey wszelkie władze Cywilne i Woyskowe i każdego z osobna, aby zbiegłego ich Syna, iako ani lat, ani rozumu niemaiącego, i z pod prawa i opieki Rodzicow nieuwolnionego, do żadney służby cywilney, woyskowey, a szczególniey prywatney nieprzyimowały, i owszem gdzie tylko się da spostrzedz, żeby natychmiast był przytrzymanym, lub pod opiekę Zwierzchności naybliższey i baczności iey, aby dla obawy kary nie uciekł, był oddanym, i ile możności w potrzebach życia utrzymowanym przyzwoicie. — Rodzice rzeczonego Syna przyrzekaią nayuroczyściey, że za odebraniem wiadomości przez pocztę do miasta Kargowy w Deptcie Poznańskim leżącego, (a gdzie Oyciec zbiegłego Syna Urząd Kontrollora przy Komorze Głowney Celney Konsumcyyney sprawuie,) nietylko że z naywiększą chęcią obrachowane koszta i wydatki zwrocą, ale oraz temu, kto go przytrzyma, lub o iego pobycie gdzieby się znaydował doniesie, przy odbieraniu go do rąk swoich, natychmiast nagrody Zł. 300, wyraźnie Trzysta złotych zapłacić ofiaruią się. Lecz i tego także utaić niechcą, że gdyby pomimo przez Gazety ogłoszenia, miał bydź gdzie zataiony i przechowywany w iakimkolwiek sposobie, natenczas za dowiedzeniem się, każdy do odpowiedzialności Sądowney pociągniony będzie.

Dan w Kargowie w Deptcie Poznańskim d. 6 Stycznia 1815.

M. Drożenski, Kontrollor Komory Karg:

Podaie się do wiadomości, iż są do przedania 1mo wieś iedna w Powiecie Miechowskim o mil 7 od Krakowa, w przennych gruntach, z łąkami i pańszczyzną sprzężayną i pieszą, laskiem i dostatecznym opałem na swoią potrzebę, — 2do Dwie wsie

w Powiecie Lelowskim o mil 8 od Krakowa z pańszczyzną z 25ciu pułrolnikow i 18 zagrodnikow składaiącą się z lasem na wszelki materyał zdatnym, a do 1000 morgow wynoszącym, łąkami, pastwiskami, &c. Grunta żytne, mogą bydź w części i przenne. — 3tio Dwie wsie w Powiecie Jędrzeiowskim w gruntach nay więcey przennych bo wysiewu do 180 przenicy, a do 220 żyta mogace obiąć, w proporcyą iarzyny, kmieciow 15tu, zagrodnikow i chałupnikow 25, w łąkach, pastwitkach, w zaroślach dębowych do kilkuset morgow, z *Jus patronatus*, &c. &c. — 4to Na zastawę w summie 40,000, złp. wieś w Powiecie Szydłowskim o 9 mil od Krakowa z wysiewem przenicy kor. 26 żyta 35, ięczmienia 32, owsa 30, grochu 3, tatarki 6, &c. siana do 40 fur, opał przyzwoity, pastwiska dostateczne, o cwierć mili od miasta handlowego i Jarmarcznego, gdzie wszelkie produkta przedane bydź mogą. O tych wszystkich kondycyach, ktoby sobie życzył mieć doskonałą informacyą ma się udać do JPana Jana Wentzla do handlu w Rynku pod Nrem 357.

Z dnia 24 na 25 mca Stycznia r. b. w nocy wykradziono ze stayni na Plebaniji w Kościelcu Powiecie Szkalbmierskim konie 4 z chomentami, uzdzienicami z łańcuszkami i dwiema kulbakami iedna fornalska, druga na sposób Angielski lepsza z suknem żółtym, konie zaś maści 1 klacz siwoiabłkowata lat 8. 2 Klacz karo gniada lat 13 zbiałemi znakami na kłębie od kulbaki, 3 ogierek od tey klaczy skarogniady czwarty rok, i 4 koń wałach skarogniady lat 6, który na zadnie nogi trochę upada. Ktoby te konie wynalazł i właścicielowi na Plebanii w Kościelcu oddał, w nagrodę dostanie dukatow 6, a gdyby zaś te konie wzkazał, w którym mieyscu się niezawodnie znayduią się, odbierze czer. zł. 4 w nagrodę.

Niżey podpisany do wiadomości publiczney podaie, iż w skutku Rezolucyi JW. Prezesa Trybunału Cyw. I. Inst. Dep. Krak. d. 22 Listop. do Nru 2791 wydaney, połowa Kamienicy, od Rynku miasta pod Nr. 23, a od ulicy Stolarskiey pod Nr. 49 położoney, po niegdy Jakobie Girtlerze Kupcu Krakowskim pozostałey, prawem spadku do UUr. Jakoba Girtlera i Panny Antoniny Girtlerowney, iako iedynych pozostałych Dzieci i Sukcessorow pełnoletnich, w Rynku miasta pod Nr. 23 mieszkaiących należącey, całkowicie 45,814 złp. 25 gr. a w połowie 22,907 złp. 12 1/2 gr. oszacowaney, a na Licytacyi przygotowawczey w summie 22,921 złp. zalicytowaney, w kamienicy przy ulicy Floryańskiey pod Nr. 508 położoney, Kancelaryi i mieszkaniu Pisarza niżey wyrażonego sprzedana zostanie. — Do sprzedaży zatem rzeczoney połowy kamienicy i stanowczego przysądzenia, na rzecz więcey nad summę 22,921 złp. daiącego Licytanta, dzień 21 Lutego r. b. 1815 wyznacza się. — Wzywa zatem niżey podpisany życzących sobie połowę powyższey kamienicy nabydź, aby w dniu wyżey oznaczonym, o godzinie 9tey z rana stawili się i podania swe oświadczyli. — Zbior obiaśnień i kondycye sprzedaży w Kancelaryi niżey podpisanego każdego dnia przeyrzeć można.

Dan w Krakowie d. 10 Stycznia 1815.

Floryan Choynacki P. A. D. K.

Komora Głło. Cełł w Krakowie. — W skutek przedstanowczey decyzyi Wysokiego Ministeryum Skarbu z dnia 20 Października 1814 ad Nro 1220 w sprawie przeciwko zbiegłemu i niewiadomemu Defraudantowi o potaiemny wywoz 4 beczek wina przez JP. Zdroiewskiego Expedytora w dniu 23 Marca 1813 oskarżonym; wzywa komora ninieyszem Właściciela rzeczonego wina, aby w dniach 14stu dla zdania uniewinnienia z siebie w urzędzie komory Głowney zgłosił się.

Dan W Krakowie d. 10go Stycznia 1815.

Kiślański, Strzelecki.

Dnia 31 miesiąca i roku bieżących o godzinie 9tey z rana we dworze Dobr Rudno dolne w Powiecie Hebdowskim Deptcie Krakowskim, nastąpi publiczna licytacya rożnych ruchomości za monetę srebrną pruską, iako to: owiec, powozow, bryczek, komod machoniowych, zegarow, bior, luster, kanap, stołow, stolikow, landszaftow, &c. Chęć kupna maiacy raczą się w oznaczonym czasie i mieyscu zgromadzić.

W Krakowie d. 20 Stycznia 1815.

Jan Kanty Fachinetty, Komornik Tryb. Han. D. Krak. i Radom.